

**Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ**

Кафедра міжнародного бізнесу, фінансів та обліку

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародна економіка

повна назва навчальної дисципліни

для підготовки
студентів
освітнього ступеня

бакалавр

молодший бакалавр, бакалавр
чи магістр

року набору

2018

галузі знань

05 Соціальні та поведінкові науки

шифр і назва галузі знань

спеціальності

051 Економіка

шифр і найменування спеціальності

освітня програма/
спеціалізація

Економіка бізнесу

назва освітньої програми / спеціалізації

академічної групи

ЕП - 18

шифр академічної групи

статус дисципліни

обов'язкова

обов'язкова чи вибіркова

Харків, 2020 рік

Розробник:

Черняєва Анна Олександрівна,
доцент кафедри міжнародного бізнесу,
фінансів та обліку, кандидат економічних наук,
доцент

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий
ступінь, вчене звання повністю

14.12.2020 р.

Гарант освітньої програми

Гавриш Ольга Миколаївна
декан факультету економіки, доцент кафедри
міжнародного бізнесу, фінансів та обліку,
кандидат економічних наук, доцент

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий
ступінь, вчене звання повністю

14.12.2020 р.

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу,
фінансів та обліку, протокол від 14.12.2020 р. № 07.

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії інституту,
протокол від 15.01.2021 р. № 04.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародна економіка» розроблена відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів спеціальності 051 Економіка бізнесу галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів загальних теоретичних знань щодо особливостей та закономірностей становлення розвитку міжнародної економіки та фахових компетентностей щодо аналізу зовнішньоекономічної політики України у процесі її інтеграції в сучасні світогосподарські структури.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система міжнародних економічних відносин, що складаються між національними економіками країн світу в умовах глобалізації.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни ґрунтуються на знаннях навчальних дисциплін «Політична економія», «Історія економіки та економічної думки», «Мікроекономіка» та є основою для подальшого засвоєння навчальних дисциплін «Бізнес-планування» та «Оцінка бізнесу та майна підприємства».

Мова викладання – українська.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Предмет міжнародної економіки і методи його пізнання.

Актуальність визначення світової економіки. Предмет дисципліни «Міжнародна економіка». Класифікація країн світу. Структурні рівні функціонування міжнародної економічної системи. Міжнародний поділ праці як основа міжнародних економічних відносин.

Тема 2. Зовнішньоекономічна діяльність.

Динаміка економічного розвитку. Відкрита економіка і зовнішньоекономічне середовище. Еволюція міжнародних економічних відносин. Основні форми економічного розвитку. Основні теорії економічного зростання й розвитку світового господарства.

Тема 3. Міжнародний науково-технічний обмін.

Міжнародний трансфер технологій: суть, форми, канали. Міжнародний інжиніринг. Міжнародне регулювання трансферу технологій. Основні елементи світового ринку технологій. Розробка і реалізація міжнародних цільових комплексних програм.

Тема 4. Світовий ринок товарів та послуг.

Етапи розвитку товарного ринку світу. Форми міжнародної торгівлі. Методи ціноутворення на світовому товарному ринку. Послуга як особливий товар. Міжнародна логістика. Міжнародний туризм. Специфічні особливості міжнародної торгівлі та її основні теорії. Показники участі країни в міжнародній торгівлі. Методи міжнародної торгівлі. Міжнародні торгові організації.

Тема 5. Міжнародна торгова політика.

Тарифні методи регулювання міжнародної торгівлі. Нетарифне регулювання торгівлі. Фінансово-правове регулювання торгівлі. Демпінг та шляхи його регулювання. Форми мита.

Тема 6. Світова фінансова система.

Фінансові ресурси: суть і види. Фондова біржа як основний елемент фінансового ринку. Фінансові інновації. Особливості процесу транснаціональних фінансових ринків. Проблеми фінансової глобалізації. Міжнародна фінансова архітектура. Міжнародні фінансові потоки: суть, види та форми.

Тема 7. Цінні папери як елемент світового ринку.

Загальна характеристика міжнародних цінних паперів. Ринок цінних паперів: суть і особливості. Регулювання ринку цінних паперів. Стан та динаміка сучасного світового ринку цінних паперів. Порівняльний аналіз систем регулювання

міжнародного ринку цінних паперів у розвинених країнах та у країнах, що розвиваються

Тема 8. Міжнародні кредитні відносини.

Суть і функції міжнародного кредиту. Форми міжнародного кредиту. Лізинг, факторинг, форфейтинг. Основні види міжнародної цінової політики. Міжнародні кредитно-фінансові інститути. Проблеми зовнішнього боргу. Україна на міжнародному ринку позичкових капіталів. Особливості розвитку сучасного міжнародного співробітництва в кредитній сфері.

Тема 9. Сучасні форми міжнародного виробництва.

Найважливіші структури міжнародної економіки. Науково-технічний потенціал світового господарства. Людський потенціал світової економіки. Сукупність і форми міжнародних корпорацій. Реалізація інвестиційно-інноваційної політики держави

Тема 10. Світовий ринок праці та міграційні процеси.

Суть і структура світового ринку праці. Міграція : суть і види. Наслідки міграційних процесів. Міжнародні міграційні потоки на сучасному етапі.

Тема 11. Теорії валютних курсів.

Класична теорія. Монетарна теорія. Сучасні теорії валютного курсу.

Тема 12. Валютні відносини між країнами.

Валютне регулювання і валютний контроль. Валютний ринок як головна сфера валютного регулювання. Механізм проведення валютної політики. Поняття та основні види валютних курсів. Валютний курс та його вплив на зовнішньоекономічну політику. Форми реалізації валютно-курсової політики. Валютна біржа та її основні функції. Конвертованість національних валют. Європейська валютна політика.

Тема 13. Еволюція валютної системи та політика валютних обмежень.

Валютна система як основа реалізації валютної політики. Розвиток світових валютних систем та їх вплив на валютну політику. Формування офіційних золотовалютних резервів. Сутність і цілі політики валютних обмежень. Форми реалізації політики валютних обмежень. Валютний контроль: порядки і умови здійснення. Валютна система «золотого стандарту». Регулювання валютних операцій банків. Регламентація ринку банківських металів.

Тема 14. Особливості міжнародних розрахунків.

Поняття міжнародних розрахунків. Основні форми міжнародних розрахунків. Міжнародні платіжні системи. Зміст, можливості й напрямки операцій з

податковим плануванням. Типи офшорних зон. Особливості режимів в офшорних зонах. Різновиди міжнародних розрахунків. Види офшорних компаній.

Тема 15. Платіжний баланс.

Платіжний баланс і його структура. Принципи формування платіжного балансу. Сальдо платіжного балансу як мета валютної політики. Торговий баланс та його структура.

Тема 16. Глобальні проблеми сучасності та шляхи їх вирішення.

Теорії економічної глобалізації. Глобалізація як закономірність світової економіки. Світові економічні аспекти глобальних проблем. ТНК як сучасна ознака світової економіки. Основні напрямки транс націоналізації капіталу і виробництва. Україна в транснаціональних процесах. Основні глобальні проблем і сучасності. Транснаціоналізація та її вплив на глобальні проблеми сучасності.

Тема 17. Україна в міжнародній економіці.

Природно-ресурсний потенціал України. Економіка України в зовнішньоекономічних процесах. Україна в транснаціональних процесах.. Україна і світова організація торгівлі (СОТ). Україна і Європейський союз (ЄС).

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

Форма навчання	Вид навчальних занять	Навчальні роки							
		2018/2019		2019/2020		2020/2021		2021/2022	
		Осінь	Весна	Осінь	Весна	Осінь	Весна	Осінь	Весна
Денна повна	Лекційні заняття						34		
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття						34		
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів						112		
	Усього годин						180		
Денна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна повна	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								

4.2. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

[illegible]

Теми дисципліни	Обсяг у годинах																							
	денна форма												заочна форма											
	повна						скорочена						повна						скорочена					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі				усього	у тому числі					усього
		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС	
Тема 9. Сучасні форми міжнародного виробництва.	11	2		2		7																		
Тема 10. Світовий ринок праці та міграційні процеси.	11	2		2		7																		
Тема 11. Теорії валютних курсів.	11	2		2		7																		
Тема 12. Валютні відносини між країнами.	11	2		2		7																		
Тема 13. Еволюція валютної системи та політика валютних обмежень.	11	2		2		7																		
Тема 14. Особливості міжнародних розрахунків.	11	2		2		7																		
Тема 15. Платіжний баланс.	11	2		2		7																		
Тема 16. Глобальні проблеми сучасності та шляхи їх вирішення.	11	2		2		7																		
Тема 17. Україна в міжнародній економіці.	11	2		2		7																		
Усього годин / кредитів ECTS	180/6	34		34		112																		

Навчальні матеріали з освітнього компоненту доступні на Порталі навчальних ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу інституту: <http://beta-edu.htei.kh.ua/moodle/course/view.php?id=4038>

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Предмет міжнародної економіки і методи його пізнання.

1. Структурні рівні функціонування міжнародної економічної системи.
2. Міжнародний поділ праці як основа міжнародних економічних відносин.

Тема 2. Зовнішньоекономічна діяльність.

1. Основні форми економічного розвитку.
2. Основні теорії економічного зростання й розвитку світового господарства.

Тема 3. Міжнародний науково-технічний обмін.

1. Основні елементи світового ринку технологій.
2. Розробка і реалізація міжнародних цільових комплексних програм.

Тема 4. Світовий ринок товарів та послуг.

1. Специфічні особливості міжнародної торгівлі та її основні теорії.
2. Показники участі країни в міжнародній торгівлі
3. Методи міжнародної торгівлі.
4. Міжнародні торгові організації.

Тема 5. Міжнародна торгова політика.

1. Демпінг та шляхи його регулювання.
2. Форми мита.

Тема 6. Світова фінансова система.

1. Міжнародні фінансові потоки : суть, види та форми.

Тема 7. Цінні папери як елемент світового ринку.

1. Стан та динаміка сучасного світового ринку цінних паперів.
2. Порівняльний аналіз систем регулювання міжнародного ринку цінних паперів у розвинених країнах та у країнах, що розвиваються

Тема 8. Міжнародні кредитні відносини.

1. Укрїна на міжнародному ринку позичкових капіталів.
2. Особливості розвитку сучасного міжнародного співробітництва в кредитній сфері.

Тема 9. Сучасні форми міжнародного виробництва

1. Сукупність і форми міжнародних корпорацій.
2. Реалізація інвестиційно-інноваційної політики держави

Тема 10. Світовий ринок праці та міграційні процеси.

1. Міжнародні міграційні потоки на сучасному етапі.

Тема 11. Теорії валютних курсів.

1. Сучасні теорії валютного курсу.

Тема 12. Валютні відносини між країнами.

1. Валютна біржа та її основні функції.
2. Конвертованість національних валют.
3. Європейська валютна політика.

Тема 13 . Еволюція валютної системи та політика валютних обмежень.

1. Валютна система «золотого стандарту».
2. Регулювання валютних операцій банків.
3. Регламентація ринку банківських металів.

Тема 14. Особливості міжнародних розрахунків.

1. Різновиди міжнародних розрахунків.
2. Види офшорних компаній.

Тема 15. Платіжний баланс.

1. Торговий баланс та його структура.

Тема 16. Глобальні проблеми сучасності та шляхи їх вирішення.

1. Основні глобальні проблем і сучасності.
2. Транснаціоналізація та її вплив на глобальні проблеми сучасності.

Тема 17. Україна в міжнародній економіці.

1. Україна і світова організація торгівлі (СОТ).
2. Україна і Європейський союз (ЄС).

Зміст, порядок виконання та критерії оцінювання самостійної роботи студентів наведено на Порталі навчальних ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу інституту: <http://beta-edu.htei.kh.ua/moodle/course/view.php?id=4038>

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;

- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачено навчальним планом.

7. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються наступні форми оцінювання та схема розподілу балів:

Весна 2020/2021 н. р.

№	Рейтингові оцінки	Макс. бали за формами навчання	
		денна	заочна
1	Поточний контроль	60	
1.1	<i>Тема 1. Предмет міжнародної економіки і методи його пізнання.</i>		
	Виконання розрахункових (ситуаційних, ігрових) завдань	2	
	Тестування на Порталі	1	
1.2	<i>Тема 2. Зовнішньоекономічна діяльність.</i>		
	Виконання розрахункових (ситуаційних, ігрових) завдань	2	
	Тестування на Порталі	1	
1.3	<i>Тема 3. Міжнародний науково-технічний обмін.</i>		
	Виконання розрахункових (ситуаційних, ігрових) завдань	2	
	Тестування на Порталі	1	
1.4	<i>Тема 4. Світовий ринок товарів та послуг.</i>		
	Виконання розрахункових (ситуаційних, ігрових) завдань	2	
	Тестування на Порталі	1	
1.5	<i>Тема 5. Міжнародна торгова політика.</i>		
	Виконання розрахункових (ситуаційних, ігрових) завдань	2	
	Тестування на Порталі	1	
1.6	<i>Тема 6. Світова фінансова система.</i>		
	Виконання навчальних завдань	2	
	Тестування на Порталі	1	
1.7	<i>Тема 7. Цінні папери як елемент світового ринку.</i>		
	Виконання розрахункових (ситуаційних, ігрових) завдань	2	
	Тестування на Порталі	1	
1.8	<i>Тема 8. Міжнародні кредитні відносини.</i>		
	Виконання розрахункових (ситуаційних, ігрових) завдань	2	
	Тестування на Порталі	1	
1.9	<i>Тема 9. Сучасні форми міжнародного виробництва.</i>		
	Виконання розрахункових (ситуаційних, ігрових) завдань	2	
	Тестування на Порталі	1	
1.10	<i>Тема 10. Світовий ринок праці та міграційні процеси.</i>		
	Підготовка доповіді	2	
	Участь в обговоренні доповіді	1	
	Виконання розрахункових (ситуаційних, ігрових) завдань	2	

№	Рейтингові оцінки	Макс. бали за формами навчання	
		денна	заочна
	Тестування на Порталі	1	
1.11	<i>Тема 11. Теорії валютних курсів.</i>		
	Виконання розрахункових (ситуаційних, ігрових) завдань	2	
	Тестування на Порталі	1	
1.12	<i>Тема 12. Валютні відносини між країнами.</i>		
	Виконання розрахункових (ситуаційних, ігрових) завдань	2	
	Тестування на Порталі	1	
1.13	<i>Тема 13 . Еволюція валютної системи та політика валютних обмежень.</i>		
	Виконання розрахункових (ситуаційних, ігрових) завдань	2	
	Тестування на Порталі	1	
1.14	<i>Тема 14. Особливості міжнародних розрахунків.</i>		
	Виконання розрахункових (ситуаційних, ігрових) завдань	2	
	Тестування на Порталі	1	
1.15	<i>Тема 15. Платіжний баланс.</i>		
	Виконання розрахункових (ситуаційних, ігрових) завдань	2	
	Тестування на Порталі	1	
1.16	<i>Тема 16. Глобальні проблеми сучасності та шляхи їх вирішення.</i>		
	Підготовка доповіді	2	
	Участь в обговоренні доповіді	1	
	Виконання розрахункових (ситуаційних, ігрових) завдань	2	
	Тестування на Порталі	1	
1.17	<i>Тема 17. Україна в міжнародній економіці.</i>		
	Підготовка доповіді	2	
	Участь в обговоренні доповіді	1	
	Виконання розрахункових (ситуаційних, ігрових) завдань	2	
	Тестування на Порталі	1	
2	Підсумковий семестровий контроль (письмова екзаменаційна робота)	40	
2.1	Завдання на оцінювання теоретичних знань (комп'ютерне тестування)	20	
2.2	Завдання на оцінювання практичних навичок (розрахунково-аналітичне або ситуаційне завдання)	10	
2.3	Завдання на оцінювання професійних вмінь (розрахунково-аналітичне або ситуаційне, або творче завдання)	10	
3	Оцінка з дисципліни	100	

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

8.1. Основні джерела інформації

1. Глобальна економіка: Підручник під грифом МОН. [Текст] / Д. Антонюк. І. Бабець, А. Мокій, Б. Головаш [та ін.] За загальною редакцією Д. Антонюка. І. Бабець, А. Мокія. – Запоріжжя: Запорізький інститут

економіки та інформаційних технологій – ФОБ Мокшанов В.В. – 2017. – 612 с.

2. Дахно І.І. Зовнішньоекономічна діяльність : навчальний посібник / І.І. Дахно, В.М. Алієва-Барановська; за ред. І. І. Дахна. – Київ: Центр учбової літератури, 2018. – 355 с.

3. Міжнародні економічні відносини : підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. – Київ : Київський національний торговельно - економічний університет, 2017. – 612 с.

4. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / С.В. Сіденко, О.М. Іваницька, О.В. Кузнецов [та ін.]. – Київ: Національний авіаційний університет, 2015 – 468 с.

5. Міжнародна економічна діяльність України: опорний конспект лекцій / Т.М. Мельник, І.В. Таран; Київський національний торговельно-економічний університет. – Київ: Київський національний торговельно-економічний університет, 2016. – 223 с.

8.2. Додаткові джерела інформації

6. Лук'яненко Д.Г. Міжнародна економіка: підручник / Д.Г.Лук'яненко, А.М.Поручник, Я.М.Столярчук. – Київ: Київський національний економічний університет, 2014. – 762 с.

7. Міжнародна економічна діяльність України : навчальний посібник / В.П. Галушко та ін. – Київ: Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2016. – 447 с.

8. Міжнародна економіка: навчальний посібник / За ред. Г. Е. Гронтковської /Г. Е. Гронтковська, О. І. Ряба, А. М. Венцурик, О. І. Красновська. – Київ : «Центр учбової літератури», 2014. – 384 с.